

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 1Nt/41/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423010629
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Matušovic
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2024:6423010629.2

Uznesenie

Okresný súd Žiar nad Hronom, samosudcom JUDr. Andrejom Matušovicom, na verejnom zasadnutí konanom dňa 11.01.2024, vo veci návrhu na uloženie ochranného psychiatrického a protialkoholického liečenia A. B., nar. XX.XX.XXXX, takto

rozhodol:

Podľa § 299 odsek 1 Trestného poriadku, § 73 odsek 1 Trestného zákona A. B., nar. XX.XX.XXXX v C. D., trvale bytom E. F. XX, t. č. hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Prof. Matulaya, ČSA č. 234/139, Kremnica, u k l a d á ochranné psychiatrické a protialkoholické liečenie ústavnou formou.

odôvodnenie:

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom dňa 14.12.2023 podala na Okresný súd Žiar nad Hronom návrh na uloženie ochranného psychiatrického a protialkoholického liečenia ústavnou formou s odôvodnením, že po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia A. B. uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia Policajného zboru Banská Štiavnica ČVS: ORP-411/BS-ZH-2023 zo dňa 26.09.2023, za prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 odsek 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), bolo uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom zo dňa 14.12.2023 sp. zn. 2 Pv 283/23/6613, trestné stíhanie zastavené podľa § 215 odsek 1 písmeno e) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pretože obvinený nebol v čase spáchania činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný, čo bolo v priebehu prípravného konania zistené zo záverov znaleckého posudku č. 66/2023, vypracovaného znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatrie Sergeyom Chernykhom.

Zo znaleckého posudku taktiež vyplýva, že u A. B. bola zistená organická porucha osobnosti stredne ťažkého stupňa, v komorbidite s duševnou poruchou psychotického charakteru – organickou poruchou s bludmi, ktorá sa u neho prejavuje kvalitatívnymi poruchami myslenia (bludy) s dopadom na vôľu a konanie, chorobným testovaním reality, nevypočítateľnosťou v náladovej a konatívnej zložke, chorobne motivovaným konfliktným konaním, suicidálnymi tendenciami, páchaním trestnej činnosti, narušeným fungovaním v sociálno – činnostnej i osobnostnej sfére. Znalec konštatoval, že u obvineného sa zistená duševná porucha v rozhodujúcej miere podieľala na páchaní trestnej činnosti a v dôsledku tejto poruchy nemohol obvinený v čase spáchania trestnej činnosti rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a nemohol svoje konanie ovládať. Jeho rozpoznávacíe a ovládacie schopnosti boli úplne vymiznuté. Ďalej bol u obvineného zistený syndróm závislosti od alkoholu v štádiu aktívnej závislosti, ktorá sa prejavuje dlhoročným denným prisunom alkoholických nápojov. Jeho pobyt na slobode považoval znalec za nebezpečný pre spoločnosť z dôvodu pretrvávania duševnej poruchy psychotického charakteru v kombinácii s aktívnou závislosťou od alkoholu. Z uvedených dôvodov mu navrhol psychiatrické a protialkoholické liečenie ústavnou formou. Vzhľadom na tieto závery, ktoré vyplynuli z vykonaného znaleckého dokazovania, považuje prokurátorka návrh za plne dôvodný. Dňa 22.11.2023 bola Psychiatrická nemocnica Prof. Matulaya v Kremnici požiadaná o hospitalizáciu A. B..

Na verejnom zasadnutí prokurátor zotrval na podanom návrhu. A. B. sa verejného zasadnutia nezúčastnil, svoju neúčast' vopred ospravedlnil a súhlasil, aby sa uskutočnilo v jeho neprítomnosti, pretože je dobrovoľne hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Prof. Matulaya v Kremnici. Jeho obhajca navrhol, aby súd posúdil či v tomto okamihu po už uskutočnenej liečbe nie je vhodnejšie uložiť iba ambulantné liečenie. Zástupca psychiatrickej nemocnice sa vyjadril, že v tomto štádiu ešte stále zotráva a prikláňa sa k uloženiu ústavného ochranného psychiatrického a protialkoholického liečenia ústavnou formou.

Podľa § 299 odsek 1 Trestného poriadku, ak nejde o prípad, keď si súd rozhodnutie o ochrannom liečení, ochrannej výchove, ochrannom dohľade, zhabaní veci vyhradil podľa § 289 odsek 2, môže tieto ochranné opatrenia uložiť na verejnom zasadnutí len vtedy, ak to navrhne prokurátor.

Podľa § 73 odsek 1 Trestného zákona, súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 odsek 2 písmeno c) a § 40 odsek 1 písmeno c) alebo ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Podľa § 74 odsek 1 a 2 Trestného zákona, ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulantnom zariadení. Ochranné liečenie potrvá, kým to vyžaduje jeho účel.

V konaní bolo preukázané, že trestné stíhanie vedené proti obvinenému A. B. bolo uznesením Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom sp. zn. 2 Pv 283/23/6613 zo dňa 14.12.2023 zastavené podľa § 215 odsek 1 písmeno e) Trestného poriadku, pretože obvinený nebol v čase spáchania činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Z odpisu registra trestov súd zistil, že A. B. bol doposiaľ 12 – krát súdom trestaný a to za majetkovú i násilnú trestnú činnosť. Naposledy bol odsúdený Okresným súdom Žiar nad Hronom rozsudkom sp. zn. 1T/95/2016 zo dňa 24.11.2016, právoplatným dňa 24.11.2016 za prečin nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 odsek 1, odsek 2 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona a za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 odsek 2 Trestného zákona k trestu odňatia slobody v trvaní 2 rokov, so skúšobnou dobou v trvaní 3 rokov a obmedzením, spočívajúcim v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, pričom v súčasnosti sa hľadá na páchatela akoby nebol odsúdený.

Zo znaleckého posudku vypracovaného v prípravnom konaní vyplýva, že A. B. v minulosti aj v súčasnosti trpí duševnou poruchou, a to organickou poruchou osobnosti stredne ťažkého stupňa, v komorbidite s duševnou poruchou psychotického charakteru – organickou poruchou s bludmi, ktorá sa u neho prejavuje kvalitatívnymi poruchami myslenia (bludy) s dopadom na vôľu a konanie, chorobným testovaním reality, nevypočítateľnosťou v náladovej a konatívnej zložke, paticky (chorobne) motivovaným konfliktným konaním, suicidálnymi tendenciami, páchaním trestnej činnosti, narušeným fungovaním v sociálno – činnostnej i osobnostnej sfére. Tieto duševné poruchy sú poruchami trvalého charakteru a existovali u obvineného v dobe pred vyšetrovanou udalosťou, počas nej a existujú aj v súčasnej dobe. Znalec u obvineného zistil plne klinicky rozvinutý syndróm závislosti od alkoholu v štádiu aktívnej závislosti. Závislosť sa u obvineného prejavuje dlhoročným takmer denným prísunom alkoholických nápojov, striedanými krátkymi obdobiami redukovaného konzumu. Obvinený nemohol rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť, a tiež nemohol ovládať svoje konanie. Jeho rozpoznávacie a ovládacie schopnosti boli úplne vymiznuté. Ponechanie A. B. na slobode je z psychiatrického hľadiska nebezpečné, pretože u neho pretrváva duševná porucha psychotického charakteru v kombinácii s aktívnou závislosťou od alkoholu.

Súd na základe uvedeného nemal pochybnosti o potrebe uloženia ochranného psychiatrického a protialkoholického liečenia a s poukazom na povahu duševnej poruchy, podľa názoru súdu nemožno

očakávať, že účel splní ambulantné liečenie, preto rozhodol o výkone liečenia ústavnou formou. Je potrebné poukázať taktiež na skutočnosť, že A. B. je už toho času hospitalizovaný v psychiatrickej nemocnici a nebolo by účelné, aby sa poskytovaná liečba ukončila bez dosiahnutia požadovaného účelu. Aj vzhľadom na opakované protiprávne konanie A. B. a jeho aktuálny zdravotný stav, predovšetkým narušenie schopnosti ovládať svoje konanie, nie je možné predpokladať, že by sa uvedeného konania nedopúšťal a dodržiaval stanovený liečebný režim dobrovoľne bez odbornej pomoci a dohľadu, čím by sa eliminovalo zvýšené riziko nebezpečnosti jeho pobytu na slobode.

Na základe uvedených skutočností okresný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu možno podať sťažnosť do 3 pracovných dní odo dňa jeho oznámenia na Okresný súd Žiar nad Hronom.
Sťažnosť má odkladný účinok.